

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะแบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 จะกล่าวถึงข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนนายสิบทหารบก และตอนที่ 2 จะกล่าวถึงรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนนายสิบทหารบก

1. ประวัติและความเป็นมาของโรงเรียนนายสิบทหารบก

โรงเรียนนายสิบทหารบก ได้รับการจัดตั้งขึ้น เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2510 (คำสั่งกองทัพบกที่ 171/2510 เรื่องจัดตั้งโรงเรียนนายสิบทหารบก ลงวันที่ 23 มิถุนายน 2510) เรียกชื่อย่อ โรงเรียนนายสิบทหารบกว่า "ร.นส.ทบ." โรงเรียนนายสิบทหารบกเป็นหน่วยวิทยาการ ขึ้นตรงต่อกรมยุทธศึกษาทหารบก มีที่ตั้งถาวร ณ ค่ายชนะรัชต์ อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

กองทัพบกจัดตั้งโรงเรียนนายสิบทหารบกขึ้นด้วยมีนโยบายที่จะปรับปรุงสมรรถภาพของนายทหารชั้นประทวนของกองทัพบกให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และให้มีความสามารถในการนำหน่วยทหารขนาดเล็กเข้าทำการรบได้ทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นนายทหารชั้นประทวนของเหล่าใด โดยรับผู้ที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมีคุณวุฒิตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด เข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก มีระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตร 2 ปี ในปีแรกเข้ารับการศึกษาพร้อมกับที่โรงเรียนนายสิบทหารบก ซึ่งจะจัดตั้งขึ้นใหม่ และในปีที่ 2 แยกไปศึกษาตามเหล่าต่าง ๆ ในกองทัพบกต่อไป เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของกองทัพบก กรมยุทธศึกษาทหารบกจึงได้เชิญผู้แทนหน่วยที่เกี่ยวข้องและเหล่าสายวิทยาการต่าง ๆ ร่วมประชุมเพื่อวางแผน กำหนดแนวทางปฏิบัติและจัดทำหลักสูตร ที่หอประชุมกองทัพบก เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2508 (บันทึกประชุมกรมยุทธศึกษาทหารบก เรื่องการปรับปรุงหลักสูตรนักเรียนนายสิบ ระยะเวลา 2 ปี วันที่ 24 มิถุนายน

2508) ได้กำหนดแนวทางการผลิตนายทหารชั้นประทวนโดยให้นักเรียนนายสิบทหารบกเข้ารับการศึกษาที่โรงเรียนนายสิบทหารบกมีกำหนด 1 ปี และให้โรงเรียนนายสิบทหารบกส่งเข้ารับการศึกษาตามเหล่าต่าง ๆ ในปีที่ 2 กรมยุทธศึกษาทหารบกรับผิดชอบในการดำเนินการ เพื่อให้โรงเรียนนายสิบทหารบกพร้อมที่จะเปิดการศึกษาได้ทันในปีการศึกษา 2510 กรมยุทธศึกษาทหารบกจึงได้เชิญผู้แทนเหล่าสายวิทยาการต่าง ๆ ร่วมประชุมเพื่อวางแผนและมอบหมายให้เหล่าสายวิทยาการไปดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2508 โดยศูนย์การทหารราบจัดทำหลักสูตรการศึกษานักเรียนนายสิบทหารบกชั้นปีที่ 1 ซึ่งจะใช้เป็นหลักสูตรของนักเรียนนายสิบทหารบกให้แต่ละเหล่าสายวิทยาการจัดทำหลักสูตรนักเรียนนายสิบชั้นปีที่ 2 โดยกำหนดให้นักเรียนนายสิบเลือกเหล่าตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด เมื่อจบการศึกษาชั้นปีที่ 1 และขออนุมัติหลักการส่งนักเรียนนายสิบที่มีผลการศึกษาเป็นเยี่ยม มีความประพฤติดีและมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์เข้ารับการศึกษาต่อในโรงเรียนเตรียมทหารในอัตราร้อยละ 1 ของจำนวนนักเรียนนายสิบทั้งหมด

ในระยะเริ่มแรกตั้งนั้นโรงเรียนนายสิบทหารบกมีที่ตั้งปักถักราวอยู่ที่ค่ายสมเด็จพระนารายณ์มหาราช จังหวัดลพบุรี โดยมีเพียงเจ้าหน้าที่โครงการเท่านั้น ส่วนอาวุธยุทโธปกรณ์และเครื่องช่วยฝึก รวมทั้งสิ่งอุปกรณ์ตามอัตรายังไม่ได้รับ จึงไม่สามารถเปิดการศึกษาตามเวลาได้ โรงเรียนนายสิบทหารบกเห็นว่าถ้าจะเปิดการศึกษาในปีแรกที่ค่ายสมเด็จพระนารายณ์มหาราชแล้ว ในปีต่อไปก็ต้องย้ายไปเข้าที่ตั้งปกติ ณ ค่ายชนะรัชต์อ็อก ซึ่งจะเป็นการสิ้นเปลืองทั้งเวลาและงบประมาณในการเคลื่อนย้าย จึงได้รายงานขออนุมัติเคลื่อนย้ายไปเปิดการศึกษาหลักสูตรนักเรียนนายสิบทหารบกชั้นปีที่ 1 (หลักสูตร 2 ปี) รุ่นที่ 1 เป็นปีแรกที่ค่ายชนะรัชต์ ปรานบุรี, กองทัพบกก็ได้อนุมัติและออกคำสั่งให้เคลื่อนย้าย (คำสั่งกองทัพบก (เฉพาะ) ที่ 454/2511, เรื่องให้เคลื่อนย้ายโรงเรียนนายสิบทหารบกไปเข้าที่ตั้งปกติ ค่ายชนะรัชต์ ลงวันที่ 21 มิถุนายน 2511) แต่เนื่องจากมีปัญหาเกี่ยวกับที่พักข้าราชการและครอบครัว ซึ่งยังมีได้ดำเนินการก่อสร้างตามโครงการ จึงได้ดำเนินการเคลื่อนย้ายเป็น 2 ระยะ ในระยะแรกได้เคลื่อนย้ายกำลังพลปฏิบัติงาน ซึ่งได้แก่นายทหาร นายสิบและพลทหารตลอดจนสิ่งอุปกรณ์บางส่วนที่ได้รับไว้แล้ว โดยเคลื่อนย้ายทางรถไฟ ตั้งแต่วันที่ 24 มิถุนายน 2511 และเสร็จสิ้นการเคลื่อนย้ายเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2511 และระยะที่ 2 ได้เคลื่อน

ย้ายครอบครัวของข้าราชการโรงเรียนนายสิบทหารบก เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2512 โดยเคลื่อนย้ายทางรถยนต์ เสร็จสิ้นเมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2512 เป็นการสิ้นสุดการเคลื่อนย้ายหน่วยเข้าที่ตั้งปกติถาวร ณ ค่ายชนะรัชต์ อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2511-2524 โรงเรียนนายสิบทหารบก ร่วมกับโรงเรียนเหล่าร่วมกันผลิตนายทหารชั้นประทวนโดยโรงเรียนนายสิบทหารบกให้การฝึกศึกษาแก่นักเรียนนายสิบทหารบกเหล่าต่าง ๆ ในกองทัพบก ชั้นปีที่ 1 มีระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตรในโรงเรียนนายสิบทหารบก 1 ปี แล้วโรงเรียนเหล่าต่าง ๆ ในกองทัพบกกลับไปให้ การศึกษาต่อในชั้นปีที่ 2 มีระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตร 1 ปี การรับนักเรียนนายสิบทหารบก นั้น กรมยุทธศึกษาทหารบกเป็นผู้ดำเนินการรับสมัครจากบุคคลพลเรือนและพลทหาร ที่จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เมื่อนักเรียนนายสิบทหารบกจบการศึกษาคตามหลักสูตรของโรงเรียนนายสิบทหารบก และหลักสูตรโรงเรียนรวมเหล่าของกองทัพบกแล้ว จะได้รับการแต่งตั้งยศเป็นนายทหารชั้นประทวน บรรจุเข้ารับราชการในหน่วยต่าง ๆ ตามเหล่าของกองทัพบก¹ ที่นักเรียนนายสิบทหารบกนั้นจบการศึกษา โรงเรียนนายสิบทหารบก และโรงเรียนเหล่าต่าง ๆ ในกองทัพบกได้ร่วมกันผลิตนายทหารชั้นประทวนประเภทนี้รวม 14 รุ่น ตั้งแต่ปีการศึกษา 2511 ถึง 2524 มีผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายสิบทหารบกแล้ว แยกไปศึกษาคตามเหล่าต่าง ๆ ของกองทัพบก และส่งเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหารดังนี้ (แสง สว่างอารมณ์, 2528 : 9-10)

1. รุ่นที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2511 มีนักเรียนนายสิบทหารบกเข้ารับการศึกษา 1,110 นาย สำเร็จการศึกษาทั้งหมดโดยแยกเข้ารับการศึกษาตามเหล่าต่าง ๆ ในกองทัพบก 1,098 นาย และส่งเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหาร 12 นาย
2. รุ่นที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2512 มีนักเรียนนายสิบทหารบกเข้ารับการศึกษา 1,184 นาย จำหน่าย 3 นาย สอบตก 8 นาย สำเร็จการศึกษา 1,173 นาย โดยแยกเข้า

¹ เหล่าทหารของกองทัพบก มีดังนี้ เหล่าทหารราบ, เหล่าทหารม้า, เหล่าทหารสื่อสาร, เหล่าทหารขนส่ง, เหล่าทหารสรรพาวุธ, เหล่าทหารแพทย์, เหล่าทหารพลาธิการ, เหล่าทหารการเงิน, เหล่าทหารการสัตว, เหล่าทหารสารวัตร, เหล่าทหารสารบรรณ และเหล่าทหารคูริยางค์

รับการศึกษาตามเหล่าต่าง ๆ ในกองทัพบก 1,161 นาย และส่งเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหาร 12 นาย

3. รุ่นที่ 3 ประจำปีการศึกษา 2513 มีนักเรียนนายสิบทหารบกเข้ารับการศึกษา 1,208 นาย จำหน่าย 26 นาย สอบตก 33 นาย สำเร็จการศึกษา 1,149 นาย โดยแยกเข้ารับการศึกษาตามเหล่าต่าง ๆ ในกองทัพบก 1,132 นาย และส่งเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหาร 17 นาย

4. รุ่นที่ 4 ประจำปีการศึกษา 2514 มีนักเรียนนายสิบทหารบกเข้ารับการศึกษา 1,623 นาย จำหน่าย 10 นาย สอบตก 13 นาย สำเร็จการศึกษา 1,600 นาย โดยแยกเข้ารับการศึกษาตามเหล่าต่าง ๆ ในกองทัพบก 1,579 นาย และส่งเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหาร 21 นาย

5. รุ่นที่ 5 ประจำปีการศึกษา 2515 มีนักเรียนนายสิบทหารบกเข้ารับการศึกษา 1,813 นาย จำหน่าย 12 นาย สอบตก 24 นาย สำเร็จการศึกษา 1,777 นาย โดยแยกเข้ารับการศึกษาตามเหล่าต่าง ๆ ในกองทัพบก 1,757 นาย และส่งเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหาร 20 นาย

6. รุ่นที่ 6 ประจำปีการศึกษา 2516 มีนักเรียนนายสิบทหารบกเข้ารับการศึกษา 1,995 นาย จำหน่าย 18 นาย สอบตก 5 นาย สำเร็จการศึกษา 1,972 นาย โดยแยกเข้ารับการศึกษาตามเหล่าต่าง ๆ ในกองทัพบก 1,932 นาย และส่งเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหาร 40 นาย

7. รุ่นที่ 7 ประจำปีการศึกษา 2517 มีนักเรียนนายสิบทหารบกเข้ารับการศึกษา 1,454 นาย จำหน่าย 4 นาย สอบตก 10 นาย สำเร็จการศึกษา 1,440 นาย โดยแยกเข้ารับการศึกษาตามเหล่าต่าง ๆ ในกองทัพบก 1,410 นาย และส่งเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหาร 30 นาย

8. รุ่นที่ 8 ประจำปีการศึกษา 2518 มีนักเรียนนายสิบทหารบกเข้ารับการศึกษา 1,541 นาย จำหน่าย 17 นาย สอบตก 6 นาย สำเร็จการศึกษา 1,518 นาย โดยแยกเข้ารับการศึกษาตามเหล่าต่าง ๆ ในกองทัพบก 1,493 นาย และส่งเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหาร 25 นาย

9. รุ่นที่ 9 ประจำปีการศึกษา 2519 มีนักเรียนนายสิบทหารบกเข้ารับการศึกษา 1,662 นาย จำหน่าย 4 นาย สอบตก 1 นาย สำเร็จการศึกษา 1,657 นาย โดยแยกเข้ารับการศึกษาตามเหล่าต่าง ๆ ในกองทัพบก 1,632 นาย และส่งเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหาร 25 นาย

10. รุ่นที่ 10 ประจำปีการศึกษา 2520 มีนักเรียนนายสิบทหารบกเข้ารับการศึกษา 2,001 นาย สอบตก 6 นาย สำเร็จการศึกษา 1,995 นาย โดยแยกเข้ารับการศึกษาตามเหล่าต่าง ๆ ในกองทัพบก 1,939 นาย และส่งเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหาร 56 นาย

11. รุ่นที่ 11 ประจำปีการศึกษา 2521 มีนักเรียนนายสิบทหารบกเข้ารับการศึกษา 2,005 นาย จำหน่าย 8 นาย สอบตก 2 นาย สำเร็จการศึกษา 1,995 นาย โดยแยกเข้ารับการศึกษาตามเหล่าต่าง ๆ ในกองทัพบก 1,961 นาย และส่งเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหาร 34 นาย

12. รุ่นที่ 12 ประจำปีการศึกษา 2522 มีนักเรียนนายสิบทหารบกเข้ารับการศึกษา 2,154 นาย จำหน่าย 1 นาย สอบตก 3 นาย สำเร็จการศึกษา 2,150 นาย โดยแยกเข้ารับการศึกษาตามเหล่าต่าง ๆ ในกองทัพบก 2,115 นาย และส่งเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหาร 35 นาย

13. รุ่นที่ 13 ประจำปีการศึกษา 2523 มีนักเรียนนายสิบทหารบกเข้ารับการศึกษา 2,158 นาย จำหน่าย 11 นาย สอบตก 1 นาย สำเร็จการศึกษา 2,146 นาย โดยแยกเข้ารับการศึกษาตามเหล่าต่าง ๆ ในกองทัพบกทั้งหมด

14. รุ่นที่ 14 ประจำปีการศึกษา 2524 มีนักเรียนนายสิบทหารบกเข้ารับการศึกษา 2,154 นาย จำหน่าย 7 นาย สอบตก 2 นาย สำเร็จการศึกษา 2,145 นาย โดยแยกเข้ารับการศึกษาตามเหล่าต่าง ๆ ในกองทัพบกทั้งหมด

โรงเรียนนายสิบทหารบกได้เปิดการศึกษาโดยมีนักเรียนนายสิบทหารบกที่มีคุณวุฒิมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.ศ.3) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2511 ถึง 2524 รวม 14 รุ่น มีนักเรียนนายสิบเข้ารับการศึกษาทั้งสิ้น 24,062 นาย จำหน่าย 121 นาย สอบตก 114 นาย สำเร็จการศึกษา 23,827 นาย โดยแยกเข้ารับการศึกษาตามเหล่าต่าง ๆ ในกองทัพบกดังนี้ เหล่าทหารราบ 5,585 นาย เหล่าทหารม้า 2,568 นาย, เหล่าทหารปืนใหญ่ 3,326 นาย,

เหล่าทหารช่าง 2,528 นาย, เหล่าทหารสื่อสาร 1,641 นาย, เหล่าทหารขนส่ง 1,355 นาย, เหล่าทหารสรรพาวุธ 1,568 นาย, เหล่าทหารแพทย์ 2,290 นาย, เหล่าทหารพลารักษาร 892 นาย, เหล่าทหารการเงิน 577 นาย, เหล่าทหารการสัตว์ 343 นาย, เหล่าทหารสารวัตร 547 นาย, เหล่าทหารสารบรรณ 20 นาย และเหล่าทหารคุรียางค์ 270 นาย ส่งเข้ารับการศึกษานในโรงเรียนเตรียมทหาร 327 นาย

เหล่าทหารคุรียางค์นั้น เมื่อจบการฝึกศึกษาตามหลักสูตรการฝึกเบื้องต้นแล้ว กองคุรียางค์ทหารบกจะจัดส่งเจ้าหน้าที่ไปดำเนินการรับสมัคร และตรวจคัดเลือกนักเรียน นายสิบทหารบกที่มีบุคลิก และความสามารถตรงกับความต้องการที่โรงเรียนนายสิบทหารบก แล้วแยกเข้ารับการศึกษานในกองคุรียางค์ทหารบกต่อไป อนึ่งในปี 2523 และ 2524 โรงเรียนเตรียมทหารอยู่ในระหว่างปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรการศึกษานเพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษานแห่งชาติ จึงไม่มีการส่งนักเรียนนายสิบทหารบกที่จบการศึกษานชั้นปีที่ 1 จากโรงเรียนนายสิบทหารบก และมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์เข้ารับการศึกษานในโรงเรียนเตรียมทหาร

ต่อมาในปี พ.ศ. 2525 โรงเรียนนายสิบทหารบก ผลิตนายทหารชั้นประทวน เฉพาะเหล่าทหารราบ เนื่องจากในปีการศึกษาน 2525 มีผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษานตามแผนพัฒนาการศึกษานแห่งชาติ ซึ่งเปลี่ยนแปลงการศึกษานจากเดิมเรียนชั้นประถมศึกษาน 7 ปี ตั้งแต่ชั้นประถมปีที่ 1 ถึงชั้นประถมปีที่ 7 จบแล้วคอชั้นมัธยมศึกษานตอนคั่น 3 ปี ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษานปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษานปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษานตอนปลาย 2 ปี ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษานปีที่ 4 และชั้นมัธยมศึกษานปีที่ 5 หรือที่เรียกกันคานชั้นปีที่เรียนวาระระบบ 4 : 3 : 3 : 2 เปลี่ยนเป็นระบบ 6 : 3 : 3 ถึงชั้นประถมศึกษาน 6 ปี ตั้งแต่ชั้นประถมปีที่ 1 ถึงชั้นประถมปีที่ 6 ชั้นมัธยมตอนคั่น 3 ปี ตั้งแต่ชั้นมัธยมปีที่ 1 ถึงมัธยมปีที่ 3 ชั้นมัธยมปลาย 3 ปี ตั้งแต่ชั้นมัธยมปีที่ 4 ถึงมัธยมปีที่ 6 ในปี 2525 หากจะรับผู้ที่จบชั้นมัธยมปีที่ 3 แล้ว ก็จะทำให้ได้นักเรียนนายสิบทหารบกที่มีมาตรฐานความรู้คากวาคเดิม 1 ปี กองทัพบกจึงให้พิจารณาปรับหลักสูตรการศึกษานเสียใหม่ โดยรับผู้ที่จบชั้นมัธยมปลาย หรือ ม.ศ.ปลาย เป็นนักเรียนนายสิบทหารบก เข้ารับการศึกษานตามหลักสูตร 1 ปี จบแล้วแต่งตั้งยศเป็นนายทหารชั้นประทวน บรรจุเข้ารับราชการในกองทัพบกต่อไป โรงเรียนนายสิบทหารบกได้ดำเนินการสนับสนุนการ ผลิตนายทหาร ชั้นประทวนเหล่าทหารราบ ตามหลักสูตรการฝึกศึกษานักเรียน

นายสิบทหารบกหลักสูตร 1 ปี เหล่าทหารราบ (ม.ศ.ปลาย) เพียงเหล่าเดียว และมีผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้วดังนี้

1. รุ่นที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2525 มีนักเรียนนายสิบทหารบกเหล่าทหารราบเข้ารับการศึกษา 2,146 นาย จำหน่าย 13 นาย สำเร็จการศึกษาและแต่งตั้งยศเป็นนายทหารชั้นประทวน 2,133 นาย โดยส่งเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหาร 24 นาย และส่งให้ศูนย์การทหารราบบรรจุเข้ารับราชการในเหล่าทหารราบตามหน่วยต่าง ๆ ในกองทัพบก 2,109 นาย
2. รุ่นที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2526 มีนักเรียนนายสิบทหารบกเหล่าทหารราบเข้ารับการศึกษา 1,989 นาย สำเร็จการศึกษา และแต่งตั้งยศเป็นนายทหารชั้นประทวน 1,989 นาย โดยส่งเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหาร 19 นาย และส่งให้ศูนย์การทหารราบบรรจุเข้ารับราชการในเหล่าทหารราบตามหน่วยต่าง ๆ ในกองทัพบก 1,970 นาย
3. รุ่นที่ 3 ประจำปีการศึกษา 2527 มีนักเรียนนายสิบทหารบกเหล่าทหารราบเข้ารับการศึกษา 2,120 นาย จำหน่าย 1 นาย สำเร็จการศึกษา และแต่งตั้งยศเป็นนายทหารชั้นประทวน 2,119 นาย โดยส่งเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหาร 21 นาย และส่งให้ศูนย์การทหารราบบรรจุเข้ารับราชการในเหล่าทหารราบตามหน่วยต่าง ๆ ในกองทัพบก 2,098 นาย
4. รุ่นที่ 4 ประจำปีการศึกษา 2528 มีนักเรียนนายสิบทหารบกเหล่าทหารราบเข้ารับการศึกษา 791 นาย กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนนายสิบทหารบก และจะสำเร็จการศึกษาใน 30 เมษายน 2529

การรับสมัครและการสอบคัดเลือกนั้น ระหว่างปี พ.ศ. 2511-2524 เปิดรับสมัครทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ส่วนกลางคือ ที่กรมยุทธศึกษาทหารบก ถนนเทอดคำvari เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร และในส่วนภูมิภาค รับสมัครในจังหวัดต่อไปนี้ คือ เชียงราย เชียงใหม่ ลำปาง พินิจโลก นครสวรรค์ จพบุรี สระบุรี อุบลราชธานี อุตรธานี ขอนแก่น สุรินทร์ นครราชสีมา ปราจีนบุรี ชลบุรี สงขลา นครศรีธรรมราช ชุมพร เพชรบุรี และ ราชบุรี ส่วนการสอบคัดเลือก กรมยุทธศึกษาเป็นผู้ออกข้อสอบ และตรวจข้อสอบทั้งหมด จากนั้นจะทำการจัดอันดับผู้สมัครได้ทั้งหมด แล้วจึงส่งผลการสอบไปยังจังหวัดต่าง ๆ ที่ทำการรับสมัคร

ต่อมาปี พ.ศ. 2525 มีการเปลี่ยนแปลงสถานที่รับสมัครและสถานที่สอบ เนื่องจาก
 รัวนักเรียนที่จบจากมัธยมศึกษาตอนปลาย และมีนักเรียนสมัครน้อยลง จึงรับสมัครและสอบใน
 ส่วนกลาง คือ ที่กรมยุทธศึกษาทหารบก แต่เพียงแห่งเดียว (จิตติ สิ้นสืบผล, สัมภาษณ์) และ
 วิชาที่สอบคัดเลือก จะทดสอบความรู้ในวิชาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ใน 3 หมวดวิชา
 คือ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ และนอกจากนั้นยังต้องสอบว่ายน้ำ โดยกำหนด
 ว่า ผู้ที่จะผ่านต้องสามารถว่ายน้ำเป็นระยะทาง 25 เมตร และชั้นตอนสุดท้าย ต้องผ่านการ
 ตรวจคัดเลือกทางร่างกายและตรวจควยรังสีเอกซ์ (กรมยุทธศึกษาทหารบก, 2528 : 7-13)

2. โรงเรียนนายสิบทหารบกในปัจจุบัน

ปัจจุบันนี้ โรงเรียนนายสิบทหารบก ยังคงผลิตนักเรียนนายสิบ เช่นเดียวกับที่ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 คุณสมบัติของผู้สมัครและสิทธิของนักเรียนโรงเรียนนายสิบทหารบก
 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

คุณสมบัติของผู้สมัคร

คุณสมบัติของผู้สมัครสอบคัดเลือกเข้าโรงเรียนนายสิบทหารบก ต้องมีคุณสมบัติดัง
 ต่อไปนี้ (กรมยุทธศึกษาทหารบก 2528 : 2-3)

1. สำเร็จมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ หรือสายอาชีพ หรือเทียบเท่าตามหลัก
 สูตรการศึกษานอกโรงเรียน ของกระทรวงศึกษาธิการและผู้ที่กำลังรอผลการศึกษามัธยมปลาย
2. บุคคลพลเรือน มีอายุครบ 17 ปีบริบูรณ์และไม่เกิน 22 ปีบริบูรณ์ พลทหารและ
 สิบตรีกองประจำการมีอายุไม่เกิน 23 ปีบริบูรณ์ ในปีที่จะเข้าเป็นนักเรียนนายสิบวิชีนบีให้นับ
 ตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร (พ.ศ.ปัจจุบัน ลบด้วย พ.ศ.เกิด)
3. มีสัญชาติไทยและบิดามารดามีสัญชาติไทยโดยกำเนิด แต่ถ้าบิดาเป็นนายทหาร
 สัญชาติต่างประเทศหรือนายทหารประทวน ซึ่งมีสัญชาติไทยโดยกำเนิดอยู่แล้วมารดาจะไม่เป็นผู้มีสัญชาติ
 ไทยโดยกำเนิดก็ได้
4. มีอวัยวะ, รูปร่าง, ลักษณะท่าทางและขนาดของร่างกายเหมาะสมแก่การเป็น
 ทหาร ไม่เป็นโรคที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร¹

¹ ดูเพิ่มเติมในภาคผนวก ๑.

5. เป็นชายโสด
6. ไม่อยู่ในสมณเพศ, ไม่บวชพร่องในศีลธรรม, ไม่มีหนี้สินล้นพ้นตัว
7. ไม่อยู่ในระหว่างเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา และไม่เคยต้องคำพิพากษาโทษจำคุก เว้นแต่ความผิดฐานลหุโทษหรือความผิดอันกระทำโดยประมาท
8. ไม่อยู่ในระหว่างพักราชการ เนื่องจากความผิด หรือหนีราชการ, ไม่เคยถูกปลดเพราะความผิด หรือถูกไล่ออกจากราชการ
9. ไม่เคยทำการทุจริตในการสมัคร หรือการสอบคัดเลือกเข้าเป็นนักเรียนนายสิบมาก่อน
10. ไม่เคยออกจากความเป็นนักเรียนนายสิบ เพราะความประพฤติบกพร่องหรือถูกไล่ออกมาก่อน
11. ผู้ไม่บรรลุนิติภาวะต้องได้รับอนุญาตจากบิดาและมารดา หรือผู้ปกครอง (ในกรณีบิดาและมารดาถึงแก่กรรม) ให้เข้าเป็นนักเรียนนายสิบ
12. ต้องว่ายน้ำได้เป็นระยะทางไม่น้อยกว่า 25 เมตร
13. ไม่เป็นผู้ที่ต้องเข้ารับราชการเป็นพลทหารกองประจำการ ตามพระราชบัญญัติรับราชการทหารในปีนี้

สิทธิของนักเรียนนายสิบ

นักเรียนจะได้รับสิทธิดังต่อไปนี้ (กรมยุทธศึกษาทหารบก 2528 : 16-17)

1. สิทธิระหว่างการศึกษา
 - 1.1 ได้รับเครื่องอุปโภคบริโภค ตามที่ทางราชการกำหนดไว้
 - 1.2 ได้รับเงินเดือนชดเชยพลทหารกองประจำการ ตามที่ทางราชการกำหนด
2. สิทธิเมื่อสำเร็จการศึกษา เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับบรรจุเป็นนายสิบประจำการมีฐานะเป็นนายทหารประทวนของกองทัพบก รับเงินเดือนและยศทหารตามที่ทางราชการกำหนด หากไม่มีความจำเป็นอื่นใดจะบรรจุให้เป็นนายสิบประจำการในเขตมณฑลทหารบกและเขตจังหวัดทหารบกที่ตั้งอยู่ในภูมิลำเนาของผู้นั้น
3. สิทธิในการเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเตรียมทหาร (โดยมีสภาพเป็นนักเรียนนายร้อย)

3.1 ผู้ที่สอบได้คามหลักสูตรการศึกษา ได้คะแนนรวมร้อยละ 85 และได้คะแนนรายวิชาร้อยละ 70 ของคะแนนเต็มขึ้นไป มีคะแนนความประพฤติตั้งแต่ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็มขึ้นไป มีอายุไม่เกินเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด ในปีที่จะเข้าเป็นนักเรียนนายร้อย (โรงเรียนเตรียมทหาร) ถ้าสมัครใจจะศึกษาต่อ กองทัพบกจะส่งตัวเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหารโดยไม่ต้องคัดเลือก เป็นจำนวนเท่าที่ทางราชการกำหนด

3.2 นักเรียนนายสิบที่มีได้รับการคัดเลือกส่งไปศึกษาตามข้อ 3.1 ถ้าหากสอบได้คะแนนตามเกณฑ์และมีคุณสมบัติอื่น ๆ ตามที่กล่าวไว้ในข้อ 3.1 สมัครใจจะศึกษาต่อในโรงเรียนเตรียมทหาร กองทัพบกจะส่งตัวเข้าสอบคัดเลือกพร้อมกับผู้สมัครทั่ว ๆ ไป ถ้าผู้ใดสอบได้กองทัพบกจะส่งตัวไปรับการศึกษาในโรงเรียนดังกล่าวด้วย

4. สิทธิของนักเรียนนายสิบ ในระหว่างที่มีสภาพเป็นนักเรียนนายร้อย

4.1 เมื่อกองทัพบกได้อนุมัติให้นักเรียนนายสิบ เข้าศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหารได้แล้ว กองทัพบกจะส่งบรรจุเป็นนายสิบประจำการและแต่งตั้งยศให้ตั้งแต่วันที่มิสภาพเป็นนักเรียนนายร้อย

4.2 ได้รับเงินเดือนตามสิทธิของนายสิบประจำการตลอดเวลาที่มีสภาพเป็นนักเรียนนายร้อย

4.3 ต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนเตรียมทหารทุกประการ

5. ในระหว่างที่มีสภาพเป็นนักเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า มีสิทธิได้รับเงินเดือนตามสิทธิของนายสิบประจำการทุกประการ ตลอดเวลาที่มีสภาพเป็นนักเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

ตอนที่ 2 รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปัจจุบันการเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เกือบทุกระดับจะมีการสอบคัดเลือก ซึ่ง จุดประสงค์ที่สำคัญของการสอบ คือ ต้องการคัดเลือกผู้ที่มีความสามารถในการเรียนสูง หรือสามารถศึกษาได้สำเร็จตามหลักสูตร เครื่องมือที่ใช้ทดสอบส่วนมากเป็นการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นสำคัญ การสอบคัดเลือกในโรงเรียนนายสิบทหารบกก็มีลักษณะเช่นเดียวกัน และเนื่องจากการวิจัยเพื่อหาภูมิหลัง หรือ องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับคะแนนการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในโรงเรียนนายสิบทหารบก ยังไม่มีผู้ทำการวิจัยมาก่อน ประกอบกับการสอบคัดเลือก

ในโรงเรียนนายสิบทหารบก ส่วนหนึ่งใช้แบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งวัดความสามารถทางคำสนธิปัญญาเป็นสำคัญ ดังนั้นจำเป็นต้องกล่าวถึง องค์ประกอบต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยจัดรวบรวมงานวิจัยตามระดับการศึกษา คือระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา

ระดับประถมศึกษา

จากการสำรวจงานวิจัย ปรากฏว่า องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้แก่ องค์ประกอบด้านระดับการศึกษาของบิดามารดา อาชีพของบิดามารดา รายได้ของครอบครัว ภูมิสำเนา ขนาดและประเภทของโรงเรียน คุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนอายุของนักเรียน เพศ น้ำหนัก และสถิติการมาเรียน งานวิจัยที่ค้นพบมีดังต่อไปนี้

การศึกษาของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (Chulalongkorn University, Faculty of Education 1964 : 35) ใน พ.ศ. 2506 ซึ่งทำการวิจัยขั้นริเริ่ม (A Pilot Study) เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมปีที่ 1 โรงเรียนวัดลานนาบุญ จำนวน 90 คน อายุเฉลี่ย 7 ปี 7 เดือน ในจำนวนนี้ 30% เป็นเด็กที่เข้าชั้นและมีอายุเฉลี่ย 8 ปี 9 เดือน ในการเก็บข้อมูลใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน และใช้ Metropolitan Reading Readiness Test ทดสอบนักเรียน สรุปผลได้ดังนี้

1. ความสามารถในการเรียนของนักเรียนมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับภูมิหลังของฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียน กล่าวคือ สภาพครอบครัวดี นักเรียนจะสอบได้คะแนนดี
2. เด็กยังไม่มีความพร้อมที่จะเรียนอ่าน เมื่อแรกเข้าเรียน ส่วนใหญ่อาจจะเป็นเพราะหลักสูตรมีเนื้อหา และกิจกรรมมากเกินไป เด็กยังไม่มีความพร้อมที่จะเรียนอ่าน ซึ่งเป็นวิชาขั้นมูลฐานได้ก็ และเด็กมีหนังสืออ่านที่บ้านน้อยมาก
3. เด็กที่มีความพร้อมอยู่แล้ว ก็ยังเรียนอ่านได้ยากอยู่ เพราะประสบการณ์ที่บ้านและทางโรงเรียนไม่สัมพันธ์กัน เด็กต้องใช้เวลาในการปรับตัวให้เข้ากับโรงเรียน
4. เด็กที่มีอายุน้อย มีแนวโน้มที่จะทำคะแนนได้ดีกว่าเด็กที่มีอายุมากกว่า และ

พบว่าเด็กอาจเริ่มเรียนได้ก็เมื่ออายุ 6-7 ปี

สมใจ หอมเย็น (2513 : 136 - 139) ได้ศึกษาเรื่อง "การเปรียบเทียบสภาพ เศรษฐกิจสังคมและสภาวะส่วนตัวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เกี่ยวกับการศึกษาต่อและ ไม่ศึกษาต่อ ในระดับประถมศึกษาตอนปลาย" กลุ่มตัวอย่างประชากรคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2513 ในโรงเรียนเทศบาลสังกัดกรุงเทพมหานคร 13 แห่ง จำนวน 493 คน แบ่งเป็นนักเรียนที่ต้องการจะศึกษาต่อ 259 คน และนักเรียนที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ 234 คน ผู้ปกครอง 434 คน ผลการวิจัยพบว่า ปีการศึกษา 2513 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนเทศบาลสังกัดเทศบาลนครกรุงเทพ มีจำนวน 2,285 คน เป็นนักเรียนที่ต้องการจะศึกษาต่อร้อยละ 86.62 ไม่ต้องการศึกษาต่อร้อยละ 13.38 ในการเปรียบเทียบองค์ประกอบต่าง ๆ ทางสภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาวะส่วนตัวของนักเรียน ปรากฏว่า สภาพทั้งสามของนักเรียนสองกลุ่มไม่แตกต่างกันเป็นส่วนมาก กล่าวคือสภาพ เศรษฐกิจและสังคม อยู่ในระดับต่ำ ผู้ปกครองได้รับการศึกษาน้อยมีอาชีพค้าขายหรือรับจ้าง มีรายได้ค่อนข้างต่ำ มีความต้องการใช้แรงงานเด็ก

สภาพบางประการที่นักเรียนทั้งสองกลุ่มนี้แตกต่างกัน กล่าวคือ นักเรียนกลุ่มที่ไม่ต้องการจะศึกษาต่อ ส่วนหนึ่งมีองค์ประกอบ บางลักษณะ คือนักเรียนกลุ่มที่ต้องการจะศึกษาต่อ คือ มีอายุมากกว่าผลการเรียนไม่ดีเท่า สภาพทางการเงินในครอบครัวไม่ค่อยพอใช้ ผู้ปกครองไม่มีเงินส่งให้ศึกษาต่อ ผู้ปกครองไม่ส่งเสริมให้ศึกษาต่อ ผู้ปกครองต้องการให้ช่วยทำงาน นักเรียนมีความมุ่งหวังที่จะมีอาชีพซึ่งมีฐานะทางสังคมต่ำกว่านักเรียนกลุ่มที่ต้องการจะศึกษาต่อนอกจากนั้น ผู้ปกครองและตัวเด็กเอง ต้องการที่จะออกไปหางานเพื่อหารายได้มากกว่าที่จะสนใจการศึกษาต่อ

รายงานของคณะกรรมการวางแผนเพื่อปฏิรูปการศึกษา (คณะกรรมการวางแผน ฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา 2517 : 54) กล่าวเกี่ยวกับคุณภาพของการศึกษาในส่วนของ ประเภทของโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในชนบทว่า มีความแตกต่างกันมากในระหว่างโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในชนบทกับตัวเมือง และระหว่างต่างจังหวัดกับกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้เพราะโรงเรียนในตัวเมืองได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลในด้านการจัดสรรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์การศึกษา และครูผู้วุฒิในส่วนที่ดีกว่า โรงเรียนในชนบท และในทำนองเดียวกันโรงเรียนในกรุงเทพได้รับ

การสนับสนุนในอัตราส่วนที่สูงกว่าโรงเรียนในต่างจังหวัด ลักษณะเช่นนี้ทำให้เกิดความไม่เสมอภาคทางการศึกษา เด็กในชนบทไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพเท่าเทียมกับเด็กในเมือง และเด็กในต่างจังหวัดไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพเท่าเทียมกับเด็กในกรุงเทพมหานคร ซึ่งจะสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กองการประถมศึกษา และของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (คณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา 2517 : 59) ปรากฏว่าคุณภาพการศึกษาของเด็กระดับประถมศึกษาตอนต้นแตกต่างกันไปในระดับจังหวัด และภาคภูมิศาสตร์ กล่าวคือ โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเมืองจะมีคุณภาพดีกว่าโรงเรียนที่อยู่ในชนบท อันส่งผลให้เด็กที่จบประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนในชนบทและอยู่ในชนบทมีโอกาสสมัครหนังสือได้มากกว่าที่จบจากโรงเรียนในเมือง นอกจากนั้นคุณภาพทางด้านการศึกษาอันได้แก่ความรู้ ความสามารถในการเรียนของนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนืออยู่ในระดับต่ำกว่าทุกภาค ถึงแม้ว่าจะมีอัตราการตกซ้ำชั้นต่ำกว่า และอัตราการเรียนจบประถมศึกษาใน 4 ปี สูงกว่านักเรียนในภาคอื่น ๆ ก็ตาม

ผลการวิจัยของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สุพจน์ ประเสริฐศรี 2517 : 87) เกี่ยวกับความเสมอภาคในโอกาสการศึกษาระดับประถมศึกษาในประเทศไทย ปรากฏว่านักเรียนที่มีโอกาสได้เข้าเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่มีอุปการะการสอนดี ครูดี มักเป็นนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี มีภูมิลำเนาอยู่ในเมืองและจากการสำรวจพบว่า กรุงเทพฯ เป็นเขตที่มีโรงเรียนหลังใหญ่มากที่สุด ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นเขตที่มีโรงเรียนหลังเล็กมากที่สุด ครูในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวุฒิสูง น้อยกว่าโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร ภาคกลาง และภาคใต้ เมื่อมีการวัดผลสัมฤทธิ์ปรากฏว่า ผลการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนในกรุงเทพมหานคร สูงกว่าผลการเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เกือบสองเท่า

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2520 : 38 - 39) ได้ศึกษาประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากทั่วประเทศจำนวน 23,555 คน เพื่อหาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบทางด้านคุณภาพของการจัดการศึกษาในโรงเรียนที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงตามลำดับ คือ ขนาดของโรงเรียน (จำนวนครู) ประเภทโรงเรียน อัตราส่วนนักเรียนต่อครู และอายุของครู เมื่อทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณก็พบว่า ขนาดของ

โรงเรียนมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมากเป็นอันดับหนึ่ง ส่วนความเห็นของครูต่อความสามารถของนักเรียน อัตราส่วนนักเรียนต่อครู คุณวุฒิของครู การศึกษาสามัญของครูมีอิทธิพลอยู่ในลำดับที่ 5, 7, 8 และ 11 ตามลำดับ

ปิฎากรณ์ ชูตั้งกร (2520 : 56) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทางสังคมกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ปีการศึกษา 2520 ในเขตอำเภอชัยภูมิ จังหวัดชุมพร จำนวน 701 คน จาก 11 โรงเรียน พบว่าองค์ประกอบด้านระดับการศึกษาอาชีพและรายได้ของบิดามารดา นักเรียนมีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลรวมของนักเรียน และสัมฤทธิ์ผลรายวิชา โดยเฉพาะสัมฤทธิ์ผลวิชาคณิตศาสตร์นั้น มีความสัมพันธ์โดยตรงกับชั้นทางสังคม ซึ่งประกอบด้วยระดับการศึกษาอาชีพและรายได้ของบิดามารดา โดยไม่ส่งผ่านตัวแปรสมรรถภาพทางสมอง

सानนท์ ฉายศรีศิริ (2522 : 49 - 53) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "องค์ประกอบบางประการที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หกในจังหวัดนครปฐม" จากการศึกษาพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวพยากรณ์กับตัวเกณฑ์ส่วนมากมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สำหรับตัวพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ที่ดี คือ ความถนัดทางการเรียนตัวเลข ความถนัดทางการเรียนคำนวณ ผล ขนาดของห้องเรียน สถิติการขาดเรียน วุฒิครู และทัศนคติที่มีต่อวิชาคณิตศาสตร์ การฟังวิทยุ

อุรพรหม วีระกะลีส (2523 : 90-93) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร" การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการศึกษาองค์ประกอบที่ไม่ใช่ทางด้านสติปัญญาที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,133 คน จากการศึกษาพบว่า

องค์ประกอบทางด้านตัวนักเรียน ตัวพยากรณ์สำคัญที่ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน คือ เพศของนักเรียน น้าหนักของนักเรียน สถิติการมาเรียน การเรียนซ้ำชั้น รายได้ของครอบครัวและการศึกษาของบิดา

องค์ประกอบทางค่านิยม คหฺวุฒิ ป.กศ.สูง มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

องค์ประกอบทางค่านิยม โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง เป็นตัวพยากรณ์ที่สำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

วิศิษฐ์ อ่อนมิตร (2525 : 52-53) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางครอบครัวกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2" โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางครอบครัวกับผลการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สภาพแวดล้อมของครอบครัว ประกอบด้วย เชื้อชาติ ระดับการศึกษา รายได้และอาชีพของบิดามารดา พร้อมทั้งการใช้สื่อมวลชนในครอบครัวกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ได้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดลพบุรี ปีการศึกษา 2523 จำนวน 175 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีบิดามารดามีเชื้อชาติจีน มีคะแนนเฉลี่ยสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ สูงกว่านักเรียนที่มีบิดามารดามีเชื้อชาติไทย และสภาพแวดล้อมทางครอบครัวมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญระดับ .01

ไวลเฟิล (Wolfe 1969 : 217) ได้แสดงความคิดเห็นว่า เด็กฉลาดย่อมทำคะแนนได้ดีกว่าเด็กที่ด้อยสติปัญญา และก็มีก้เชื่อมกันเช่นนั้น เพราะในการสอบต่าง ๆ ผู้ที่ได้คะแนนสูงจะได้รับการยกย่องว่าเป็นคนเก่ง ฉลาดเฉลียว ในขณะที่ผู้ที่ได้คะแนนต่ำจะถูกว่าเป็นคนด้อยสติปัญญา แต่สิ่งหนึ่งก็ต้องยอมรับก็คือ การที่เด็กคนหนึ่งทำคะแนนได้แตกต่างจากเด็กอีกคนหนึ่งนั้น เป็นผลเนื่องมาจากองค์ประกอบหลายประการมาเกี่ยวข้องด้วย

นีฟ และ สเตราค (Knief and Stroud 1959 : 117-120) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "Interaction Among Various Intelligence, Achievement and Social Class Scores." กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนเกรด 4 จากโรงเรียนประถมศึกษาจำนวน 18 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 344 คน โดยใช้แบบสอบวัดสติปัญญาของลอว์จ ฮอร์นไคค์ เกมของ เดวิส แอลส์ แบบสอบไอโอวา เพื่อวัดทักษะเบื้องต้น และแบบวัดคุณลักษณะของวอร์เนอร์ ผลการศึกษาปรากฏว่า ชั้นทางสังคมหรือสิ่งที่แสดงฐานะทางเศรษฐกิจ

และสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเขาวานปัญญา

ระดับมัธยมศึกษา

จากการสำรวจงานวิจัยปรากฏว่า องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนในระดับมัธยมศึกษาได้แก่ ระดับการศึกษาของบิดามารดา อาชีพของบิดามารดา รายได้ของผู้ปกครอง ขนาดของครอบครัว ความสัมพันธ์ของบิดามารดา ภูมิสำเนา ประเภทของโรงเรียนคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน สุขภาพของนักเรียน พื้นความรู้เดิม ผลการเรียนในชั้นประถมศึกษา งานวิจัยที่ค้นพบ มีดังต่อไปนี้

ประพนธ์ เจียรกุล (Praphon Jearakul 1976 : 67) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทางครอบครัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนรัฐบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พบว่า เด็กนักเรียนที่เป็นบุตรพ่อค้า และข้าราชการ มีแนวโน้มที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เป็นบุตรชาวนา หรือเกษตรกร และพบว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีขนาดแตกต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน

สำนักวางแผนการศึกษา (2510 : 34) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กับการสอบเข้ามหาวิทยาลัย ปรากฏว่าค่าสัมประสิทธิ์ระหว่างคะแนนรวมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กับ คะแนนสอบคัดเลือกในวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ได้ค่า .71 .71 และ .85 ตามลำดับ ถ้าแยกรายวิชาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายวิชาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กับคะแนนสอบคัดเลือก ของนักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ อยู่ในระดับปานกลางขึ้นไป (ค่า r เท่ากับ .54 ถึง .81) ส่วนแผนกศิลป์มีค่าสหสัมพันธ์อยู่ระดับปานกลางเช่นกัน (ค่า r เท่ากับ .65 ถึง .69)

วัชณา พุ่มเล็ก (2512 : 68 - 71) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูงกับนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำ ตัวอย่างประชากรคือ นักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 232 คน แบ่งเป็นนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูง และค่าอย่างละ 116 คน ใช้แบบสอบถามซึ่งคัดแปลงจาก " The Mooney

Problem Checklists" แบบสอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดา มารดา ความสนใจในวิชาเรียน กิจกรรมด้านต่าง ๆ การเลือกอาชีพ และแบบสอบถามผู้ปกครอง เกี่ยวกับองค์ประกอบทางครอบครัว จากการศึกษาพบว่าองค์ประกอบทางร่างกายได้แก่สุขภาพ องค์ประกอบทางความรักครอบครัว ได้แก่ ความสัมพันธ์ของบิดามารดาและพี่น้อง องค์ประกอบทางวัฒนธรรมและสังคม ได้แก่ ความเป็นอยู่ของครอบครัว การศึกษาของบิดามารดา และฐานะทางบ้าน องค์ประกอบทางความสัมพันธ์ในหมู่เพื่อนในวัยเดียวกัน และองค์ประกอบในการปรับตัวได้แก่ แขนงชีวิตในอนาคต เป็นองค์ประกอบที่เป็นเครื่องบอกความแตกต่างของคะแนนสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น นั่นคือ นักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูงจะมีองค์ประกอบด้านดังกล่าวอยู่ในระดับคึกว่านักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำกว่า อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 และ 0.02 ยกเว้น ในเรื่องจำนวนพี่น้องระหว่างนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูงและค่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนั้นนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูง สนใจในวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา ศิลปปฏิบัติ กิจกรรมด้านวิชาการอาชีพแพทย์ และอ่านหนังสือมากกว่านักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมพงษ์ มั่นระวัง (2513 : 161) ได้ศึกษาสำรวจเกี่ยวกับแนวโน้มของการเลือกเรียนต่อสายสามัญ และสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสุโขทัยพบว่า อาชีพผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ และเรียนต่อของนักเรียนมากกว่าครูผู้สอน โดยที่นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพ ทำไร่ ทำนา ทำสวน จะเลือกเรียนต่อสายอาชีพมากกว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพค้าขาย ครู และข้าราชการอื่น ๆ

สุมาลี สังข์ศรี (2520 : 70) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับสภาพแวดล้อมทางบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตการศึกษา 6 กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ได้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของนักเรียนในอำเภอเมือง และอำเภออื่น ของจังหวัดที่ถูกสุ่มให้เป็นตัวแทนของเขตการศึกษา 6 จำนวน 223 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า คะแนนสภาพแวดล้อมทางบ้านโดยทั่วไป ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ต่างก็อยู่ในเกณฑ์สูง นักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางบ้านต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน

กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมทางบ้านอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05

พิศเพลิน เชี่ยวหวาน (2521 : 105-106) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2520 จำนวน 585 คน พบว่า องค์ประกอบด้านตัวนักเรียน และด้านโรงเรียนมีความเกี่ยวข้องกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนมากกว่าองค์ประกอบด้านเศรษฐกิจและสังคม ตัวพยากรณ์ที่มีความสำคัญสูงสุดในการอธิบายความแปรปรวนของสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน คือ พื้นความรู้เดิม

ประยงค์ รุณ้อย (2521 : 174-183) ได้ศึกษาเรื่อง "โอกาสการเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามประเภทโรงเรียน สถานภาพส่วนตัว และผลการเรียนของนักเรียนในภาคใต้" กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2520 ในภาคใต้จำนวน 2,442 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่จบจากโรงเรียนต่างประเภทกัน บิดามารคามีอาชีพต่างกัน บิดามารคามีรายได้ต่างกัน บิดามีระดับการศึกษาต่างกัน มีพี่น้องจำนวนต่างกัน มีภูมิลำเนาต่างกัน และมีผลการเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ต่างกัน เหล่านี้มีโอกาสในการเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แตกต่างกัน ซึ่งก็สอดคล้องกับงานวิจัยของ จรุง พานิชย์ผลินไชย (จรุง พานิชย์ผลินไชย 2521 : 169-177) นอกจากนั้น ประยงค์ ยังพบว่า นักเรียนที่เกิดในลำดับที่ต่างกันมีโอกาสในการเข้าศึกษาต่ออย่างเท่าเทียมกันและนักเรียนที่เข้าร่วมและไม่เข้าร่วมกิจกรรมโรงเรียนได้เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งในประเด็นสุดท้ายนี้ ชัดแย้งกับการวิจัยของจรุง พานิชย์ผลินไชย

สถาพร ชันโต (2521 : 89-95) ได้ศึกษาเรื่อง "โอกาสการเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามประเภทโรงเรียน สถานภาพส่วนตัว และผลการเรียนของนักเรียนในภาคกลาง" กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ ภาคกลางจาก 32 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 2,880 คน การศึกษาพบว่า องค์ประกอบที่มีผลต่อโอกาสการเข้าศึกษาต่อได้แก่รายได้ของครอบครัว การศึกษาของบิดา ผลการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประเภทโรงเรียน อาชีพของบิดา จำนวนพี่น้อง การเข้าร่วมกิจกรรมและองค์ประกอบประการเดียวที่ไม่ส่งผลต่อโอกาสในการ

เข้าศึกษาต่อ คือ ภูมิฐานะของนักเรียน

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2523 : 77-84) ซึ่งดำเนินการโดยอรุณ จันทวานิช และคณะ ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้กลุ่มตัวอย่างซึ่งประกอบด้วยนักเรียน 3,873 คน ครู 109 คน และผู้ปกครองของนักเรียน 3,875 คน ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบที่อธิบายความแตกต่างของสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในประเทศไทยที่ตีได้แก่ องค์ประกอบเกี่ยวกับคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนอันประกอบด้วยครู โรงเรียน และการเรียนการสอน เป็นต้น ส่วนองค์ประกอบด้านตัวนักเรียน ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียนนั้นมีบทบาทน้อยลง

คอสเตอร์ (Coster 1959 : 50-62) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "Some Characteristics of High School Pupils from Three Income Groups" ได้ทำการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะหรือสภาพทางครอบครัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 878 คน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มโดยแบ่งตามรายได้ จากการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้สูงมีจำนวนมากกว่านักเรียนกลุ่มที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้ปานกลางและต่ำ ในการเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในและนอกโรงเรียน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าด้วย นอกจากนี้ขนาดครอบครัว ความสนใจในการอ่านหนังสือ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร ของสมาชิก หรือบุคคลในครอบครัวของนักเรียนรวมทั้งระดับการศึกษาของบิดามารดา ต่างก็มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลการเรียนของนักเรียน ซึ่งผลการศึกษานี้ขัดแย้งกับการศึกษาของอานาสตาซี (Anastasi 1959 : 187-209) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสติปัญญา กับขนาดของครอบครัวพบว่า ขนาดของครอบครัวและเชาวน์ปัญญา มีความสัมพันธ์กันในทางลบ (Negative Correlation) นั่นคือ เด็กที่มาจากครอบครัวใหญ่ ๆ มักจะมีสติปัญญาค่อนข้างต่ำ

โชปรา (Chopra 1967 : 359-361) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "Parental Occupation and Academic Achievement of High School Student in India" ทำการศึกษาเกี่ยวกับอาชีพของบิดามารดา กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยม

ศึกษาในประเทศอินเดีย โดยทำการศึกษาในเมืองลัคเนา (Lucknow) ประเทศอินเดีย เพื่อชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของบิดา มารดา กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างสุ่มเลือกจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาอายุระหว่าง 14-17 ปี จำนวน 1,359 คน จากโรงเรียนมัธยม (High School) ในเมืองหลวง 32 โรงเรียน และในชนบทอีก 6 โรงเรียน โดยใช้แบบสอบถามโรเจอร์สชีพ แมทริซีส (Progressive Materices) กับคะแนนการสอบปลายปี ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) เพื่อแสดงความแตกต่างในค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนกับกลุ่มอาชีพที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และจากการใช้วิธีวิเคราะห์โควาเรียนซ์ (Analysis of Covariance) แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างดีเมื่อสติปัญญาถูกทำให้เป็นค่าคงที่ จากการศึกษพบว่า อาชีพทาง บิดา มารดา ซึ่งเป็นเครื่องบอกระดับทางสังคมของครอบครัวมีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการศึกษาของบุตร

ไมเนอร์ (Miner 1968 : 372-379) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "Sociological Background Variables Affecting School Achievement" ได้ศึกษาตัวแปรเกี่ยวกับภูมิหลังทางสังคมวิทยา ซึ่งมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ข้อมูลต่าง ๆ รวบรวมจากทะเบียนประวัติ (School files) ของนักเรียนที่จบการศึกษา 663 คนในปี 1965 จากโรงเรียน 3 โรงเรียนในเมืองมิดเวสเทิร์น (Midwestern) ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่ ระดับชั้นในสังคม โครงสร้างของครอบครัว ลำดับที่ในการเกิด ขนาดของครอบครัวและศาสนา จากผลการศึกษาพบว่า ชั้นชั้นทางสังคม โครงสร้างของครอบครัว ขนาดของครอบครัว และศาสนา ล้วนเป็นองค์ประกอบที่เป็นเครื่องบอกถึงความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

อเล็กซานเดอร์และซิมมอนส์ (Alexander and Simmons 1975 : 26-30) ได้ศึกษากลุ่มตัวอย่างจากนักเรียนอายุ 13-18 ปี จำนวน 80 คน ตัวแปรตามได้แก่ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ภาคฝรั่งเศส และวิชาเลขคณิต ส่วนตัวแปรอิสระมี 130 ตัวแปร ซึ่งมีตัวแปรทางเศรษฐกิจและสังคมรวมอยู่ด้วย ผลการวิจัยพบว่า สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกวิชา ตัวแปรเหล่านั้นได้แก่อาชีพของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา รายได้ของครอบครัวและเงินเดือนของบิดา ปรากฏว่าผลการศึกษานี้

สนับสนุนงานวิจัยของ เอพสไตน์ (Epstein 1970 : 321) ซึ่งพบว่าตัวแปรด้านเศรษฐกิจและสังคม 2 ตัว คือ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของบิดามีความสัมพันธ์กับผลการทดสอบแบบทดสอบการอ่าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ระดับอุดมศึกษา

จากการสำรวจงานวิจัยปรากฏว่า องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในระดับอุดมศึกษาได้แก่ อาชีพของผู้ปกครอง การศึกษาของบิดามารดา รายได้ของครอบครัว จำนวนเด็กในครอบครัว ภูมิสำเนา ผลการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ขนาดและที่ตั้งของโรงเรียน ความคาดหวังของครูที่สอนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อายุ และเพศ งานวิจัยที่ค้นพบ มีดังต่อไปนี้

พจน์ สะเพียรชัย (Poj Sapianchai 1964 : 3210) ศึกษาประสิทธิภาพของแบบทดสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ปีการศึกษา 2504 โดยนำ เพศ อายุ ของนักศึกษาและภูมิสำเนาของบิดาและมารดา เป็นตัวแปรอิสระ ผลการวิจัยพบว่า ค่าสหสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำ และไม่มีอิทธิพลต่อการสอบคัดเลือก

สำนักงานวางแผนการศึกษา (2510 : 3-4) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในชั้นอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2505 ถึง 2509 โดยศึกษาจากคะแนนของนักเรียน 800 คน เป็นนักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ 570 คน แผนกศิลป์ 157 คน ที่เหลือเป็นนักเรียนอาชีวศึกษา นักเรียนจากวิทยาลัยครู และนักเรียนที่ไม่ทราบประเภท ผลส่วนหนึ่งปรากฏว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กับคะแนนสอบคัดเลือกบางวิชา เช่น ภาษาอังกฤษ ก,ช คณิตศาสตร์ ก,ช ฟิสิกส์ เคมี และชีววิทยา มีค่าเป็น .62 .51 .57 .77 .70 และ .71 ตามลำดับ แสดงว่า นักเรียนที่สอบไล่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้คะแนนดี ย่อมได้คะแนนดีในการสอบคัดเลือกด้วย ส่วนค่าสัมพัทธ์ รายวิชา ปรากฏว่า คะแนนวิชาฟิสิกส์ ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กับคะแนนฟิสิกส์ ในการสอบคัดเลือก มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เป็น .81 แผนกศิลป์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กับคะแนนสอบคัดเลือกหมวดวิชาภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา และวิชาเลือก มีค่าเป็น .52 .55 และ .61 ตามลำดับ

ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อุชยา (2510 : 112) ศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนสอบไล่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และผลการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยในการศึกษา 2507 และ 2508 กับการสำเร็จในการศึกษาของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า อาจใช้คะแนนสอบไล่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นเครื่องตัดสินการคัดเลือกนักเรียนเข้ามหาวิทยาลัยได้

รายงานการสอบคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันชั้นอุดมศึกษาของไทย ระหว่างปีการศึกษา 2512 - 2513 (สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ 2513 : 131) พบว่าจำนวนผู้มีสิทธิเข้าศึกษาในแต่ละปีนั้น มาจากกลุ่มที่มีบิดามารดาประกอบอาชีพค้าขาย และมีภูมิลำเนาอยู่ในส่วนกลางมากที่สุด กลุ่มที่มีบิดามารดาประกอบอาชีพเกษตรกรรม และมีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงใต้

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2512 : 49 - 59) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ผลทางการศึกษาของนิสิตปริญญาตรีทางการศึกษา" กลุ่มตัวอย่าง คือนิสิตสาขาทางการศึกษา จำนวน 336 คน ที่เรียนจบการศึกษามัธยมศึกษาในเดือนมีนาคม 2523 จากวิทยาลัยวิชาการศึกษา 5 แห่ง คือ วิทยาลัยการศึกษาประสานมิตร ปทุมวัน บางแสน มหาสารคาม และพิษณุโลก องค์ประกอบที่ศึกษามี 3 ด้าน คือ องค์ประกอบทางด้านครอบครัว องค์ประกอบด้านตัวนิสิตเอง และองค์ประกอบทางสถานศึกษา โดยถือเอาคะแนนเฉลี่ยสะสมของนิสิตในชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4 เป็นสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบด้านตัวนิสิตเอง และทางสถานศึกษามีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ผลทางการศึกษา โดยได้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวพยากรณ์ทั้งหมด กับคะแนนเฉลี่ยสะสมเท่ากับ 0.354 องค์ประกอบทางสถานศึกษาได้ α เท่ากับ 0.247 ซึ่งได้อ่านาจพยากรณ์มากที่สุด องค์ประกอบทางครอบครัวให้อ่านาจพยากรณ์น้อยที่สุด คือ α เท่ากับ 0.105 และสิ่งที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการศึกษามากที่สุดตามลำดับ คือ ชั้นปีที่เข้าศึกษาในวิทยาลัยวิชาการศึกษา อายุ และ เพศ

เลื่อน ลักษณ์นันท และ คณะ (สภาการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน 2516 : 28-37) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 คะแนนสอบคัดเลือกกับผลการศึกษาชั้นปีที่ 1 ของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2510 และปีการศึกษา 2511 พบว่า คะแนนมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับผลการเรียนชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยสูงกว่าคะแนนสอบ

คัดเลือกร้อยละ 57.28 จึงเชื่อได้ว่าคะแนนรายวิชาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพในการพยากรณ์ผลการเรียนในระดับมหาวิทยาลัยปีที่ 1 ได้ดีกว่าคะแนนสอบคัดเลือก ซึ่งเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีส่วนสัมพันธ์กับโอกาสการเข้าศึกษาต่อและสามารถทำนายความสำเร็จในการเรียนระดับสูงได้

วิทยาลัยครูกลุ่มนครหลวง (สุรศักดิ์ หลาบมาลา และคนอื่น ๆ 2520 : 15) ร่วมกันทำวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังของนักศึกษา กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้กลุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร วิชาการศึกษาชั้นสูง ปีที่ 2 ปีการศึกษา 2520 จำนวน 900 คน ผลการศึกษาพบว่า เกรดเฉลี่ยมีค่าสหสัมพันธ์ทางลบกับเพศ และอายุของนักศึกษา ซึ่งหมายถึงว่านักศึกษาหญิงที่เรียนดี เรียนครูมากกว่านักศึกษาชาย และนักศึกษาที่มีอายุน้อยเรียนดีกว่านักศึกษาที่มีอายุมาก

วิเชียร เกตุสิงห์ (2522 : 172) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการสอบคัดเลือกเข้าสถาบันอุดมศึกษา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 12,593 คน ตัวแปรอิสระที่ศึกษาได้แก่ ลักษณะต่าง ๆ ในองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนและครอบครัว องค์ประกอบด้านความถนัดทางการเรียน องค์ประกอบด้านโรงเรียน ครู และการศึกษาของนักเรียน องค์ประกอบด้านเศรษฐกิจและสังคม และองค์ประกอบอื่น ๆ รวมประมาณ 130 ตัวแปร ส่วนตัวแปรตามได้แก่ ผลการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา และคะแนนรวมการสอบคัดเลือกอีก 14 กลุ่มวิชา ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่สามารถอธิบายผลการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาได้ดีที่สุดได้แก่ องค์ประกอบด้านโรงเรียน ครู และการศึกษาของนักเรียน รองลงมาคือ องค์ประกอบด้านความถนัดทางการเรียน ตัวแปรเหล่านี้มีค่าสหสัมพันธ์กับผลการสอบคัดเลือกตั้งแต่ .22 ถึง .64

เก็จวลี นภารักษ์วงศ์ (2526 : 102) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับคะแนนการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในวิทยาลัยครู กรุงเทพมหานคร โดยศึกษาจากคะแนนสอบคัดเลือกของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร วิชาการศึกษาชั้นสูง ปีที่ 1 ปีการศึกษา 2525 ในวิทยาลัยครู กรุงเทพมหานคร 6 แห่ง จำนวน 431 คน พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อคะแนนการสอบคัดเลือกเข้าศึกษา มีจำนวน 6 ตัวแปร ตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงสุด ได้แก่ การเรียนจบโปรแกรม

ศิลป์ (ภาษา) รองลงมาคือ ภูมิสำเนา (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) อิทธิพลการเลือกสถาบัน (จำนวนผู้สมัครน้อย) เหตุผลการเรียนครู (สอบเข้ามหาวิทยาลัยไม่ได้) ความมั่นใจในการสอบ และการทววิชา ตัวแปรเหล่านี้ร่วมกันอธิบายคะแนนการสอบคัดเลือกของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาค้นสูง ได้ร้อยละ 9

สโมค (Smoke 1957) ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบนักเรียนที่เรียนสำเร็จและไม่สำเร็จจากมหาวิทยาลัยอินเดียนา พบว่า นักเรียนที่เรียนไม่สำเร็จนั้นเป็นนักศึกษาที่มาจากชนบทมากกว่านักศึกษาที่พักอยู่หรือเป็นคนที่พักอาศัยอยู่ในตัวเมืองถึง 2 เท่า

วอชเบิร์น (Washburn 1959 : 130-137) ได้ศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของนักศึกษาที่อาศัยอยู่ในเมืองไทยและเมืองเล็กหรือชนบท กับผลสำเร็จทางการศึกษากลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษายายจากมหาวิทยาลัยในเมืองเล็ก และเมืองหลวง โดยสุ่มมากลุ่มละ 100 คน ตัวแปรตาม คือ เกรดเฉลี่ยใน 2 เทอมแรกของนักศึกษาค้นปีที่ 1 ส่วนตัวแปรอิสระ คือ สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม และคะแนนของที่พักอาศัยในเขตเมือง โดยที่สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมได้แก่จำนวนปีของการศึกษาของบิดามารดาของนักศึกษาแต่ละคน โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ เกรด 6 เกรด 9 เกรด 12 เมื่อจบวิทยาลัย และจบปริญญาตรี หรือ สำเร็จวิชาชีพแล้ว และอาชีพของบิดามารดาด้วย ส่วนตัวแปรคะแนนของที่พักอาศัยในเขตเมืองได้จากผลคูณของระยะทางที่นักศึกษอาศัยอยู่ห่างจากชุมชน กับจำนวนปีที่อาศัยอยู่ก่อนเข้าวิทยาลัยแห่งนี้ จากการศึกษาพบว่าสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม กับผลสำเร็จทางการเรียนของนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม มีความสัมพันธ์ที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่คะแนนระยะทางที่พักอาศัยอยู่ในเขตเมืองใหญ่ หรือเมืองเล็กกับเกรดเฉลี่ยมีความสัมพันธ์เป็นบวก และมีนัยสำคัญทางสถิติด้วย นั่นคือนักเรียนที่มาจากเมืองใหญ่ เรียนหนังสือได้ดีกว่านักเรียนที่มาจากเมืองเล็กหรือชนบท

ชอร์ และ อแลน (Shore and Alan 1960 : 391) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสนใจของผู้ปกครอง การวางแผนของผู้ปกครองเกี่ยวกับเรื่องการเรียนของนักศึกษาวิทยาลัยไลเชสเตอร์จูเนียร์ (Leicester Junior) ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีบิดามารดาที่เอาใจใส่ในเรื่องการเรียนของบุตรมากกว่าบิดามารดาของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และผู้ปกครองของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ไม่มีความสนใจในเรื่องการเรียนและการวางแผนการเรียนแก่เด็กเลย

เวอคส์ (Werts 1968 : 80) ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบโอกาสเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของเพศชายและเพศหญิง โดยใช้ตัวอย่างประชากรที่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 127, 125 คน (เป็นชาย 76,015 คน, หญิง 51,110 คน) โดยแยกศึกษาตามอาชีพบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดามารดา และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ในพวกที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำ นักศึกษาชายมีจำนวนมากกว่านักศึกษาหญิง แต่พวกที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง นักศึกษาชายและหญิงมีจำนวนใกล้เคียงกัน
2. นักศึกษาชาย และนักศึกษาหญิงที่มีบิดาจบการศึกษาระดับเดียวกัน มีจำนวนใกล้เคียงกัน
3. ในพวกที่มาจากรอบครัวที่มีสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมสูง จำนวนนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ถ้านักศึกษาหญิงมีสัมฤทธิ์ผล ทางการเรียนต่ำกว่าเกรด B จะมีอัตราการเข้าเรียนต่ำกว่า ส่วนในพวกที่มาจากรอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ อัตราการเข้าเรียนของนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง ไม่ต่างกัน แต่นักศึกษาหญิงที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำกว่าเกรด A จะมีอัตราการเข้าเรียนต่ำกว่า นักศึกษาชาย

แครฟท์ (Kraft 1969 : 3379) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับภูมิหลังและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาที่สอบเข้ามหาวิทยาลัยในประเทศไทย โดยใช้นักศึกษามือหนึ่ง แผนกวิทยาศาสตร์ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 368 คน คิวแปร์ที่ใช้ประกอบด้วย เพศ เชื้อชาติ ที่อยู่อาศัย อาชีพของพ่อแม่ ชนิดของโรงเรียนที่จบมา คณะที่เลือก ผลปรากฏว่า

1. นักศึกษาหญิงทำคะแนนได้สูงกว่านักศึกษาชาย ไม่ว่าจะ เป็นช่วงเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 ช่วงสอบไล่ และขณะเรียนในมหาวิทยาลัย
2. นิสิตนักศึกษาที่มีเชื้อชาติจีน เรียนได้ดีกว่านิสิตนักศึกษาที่มีเชื้อชาติไทย
3. เด็กที่อยู่ในต่างจังหวัด มีโอกาสเข้าเรียนน้อยกว่าเด็กที่เข้าอยู่ในกรุงเทพฯ แต่การวิจัยไม่พบความแตกต่าง ในเรื่องผลการเรียนระหว่างเด็กต่างจังหวัดและเด็กในกรุงเทพฯ

ทั้งนี้ผู้วิจัยเสนอว่า อาจเนื่องมาจากเด็กที่มาจากต่างจังหวัดนั้น จะต้องมีความสามารถจริง ๆ จึงจะได้มีโอกาสมาเรียน และจะต้องเป็นผู้ที่มีความปรารถนาอย่างสูงที่จะมาเรียน

4. บุตรข้าราชการมีโอกาสดีที่สุด และบุตรเกษตรกรมีโอกาสน้อยที่สุดในการเข้าเรียน

5. นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยที่มาจากครอบครัวรายได้น้อย (เดือนละ 500 บาท)

มีจำนวนน้อยกว่าร้อยละ 6

6. คณะครูศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ เป็นคณะที่เด็กเลือกเรียนมากที่สุด คณะเกษตรศาสตร์ และคณะพาณิชยศาสตร์ และบัญชี เป็นคณะที่มีผู้เลือกน้อยที่สุด

7. บุตรข้าราชการ และนักธุรกิจ จะเรียนได้ดีกว่าบุตรเกษตรกร และลูกจ้าง

เวอร์สเลย์ (Worsley 1970 : 3705-3706) ได้ศึกษากลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัย 3 แห่งจำนวน 3,187 คน เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ กับผลการเรียนภาคแรกพบว่า เกรดเฉลี่ยจากชั้นมัธยมให้ค่าสหสัมพันธ์สูงสุดกับเกรดเฉลี่ยภาคแรกในมหาวิทยาลัย แต่ค่าสหสัมพันธ์ได้ไม่สูงนัก คือ เท่ากับ .386 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของลิน (Lein 1972 : 1086) ซึ่งได้สุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาจากวิทยาลัยธุรกิจในรัฐเซาท์คาโรไลนา ซึ่งเคยศึกษาอยู่ในวิทยาลัย ระหว่างปี ค.ศ. 1963-1968 จำนวน 395 คน โดยนำข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์ เพื่อหาตัวพยากรณ์ผลการเรียนที่ดี พบว่าเกรดเฉลี่ยจากโรงเรียนมัธยมเป็นตัวทำนายที่ดีที่สุด

วอร์ซิงตัน และแกรนท์ (Worthington and Grant 1971 : 7 : 10)

ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีผลต่อความสำเร็จทางการเรียน โดยใช้ นิสิตชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยยูทาห์ (Utah) เป็นกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย นิสิตชาย 1,270 คน และหญิง 990 คน เครื่องมือได้แก่แบบสอบถาม เอ ซี ที (American College Testing) ในวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ สังคมศาสตร์ และธรรมชาติวิทยา ใช้ตัวแปร 11 ตัว ได้แก่ เพศ รายได้ของครอบครัว จำนวนเด็กในครอบครัว ที่ตั้งโรงเรียนมัธยมศึกษา คะแนนเฉลี่ยจาก 4 วิชา ในระดับมัธยม ผลสัมฤทธิ์ที่ไม่ใช่วิชาการ เป็นต้น ส่วนตัวแปรตามได้แก่เกรดเฉลี่ยเทอมแรกในมหาวิทยาลัย จากการศึกษพบว่า

1. ตัวทำนายเกรดเฉลี่ยในมหาวิทยาลัยได้ดี คือ คะแนนเฉลี่ยในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีนัยสำคัญที่ .01

2. นิสิตมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ไม่ใช่วิชาการมาก จะมีเกรดเฉลี่ยสูงกว่านิสิตที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมน้อยกว่า หรือ ไม่ได้รวมกิจกรรมเลย ในระยะเทอมแรกของมหาวิทยาลัย

3. นิสิตที่มีบิดามารคามีรายได้สูง และปานกลาง จะได้รับผลสำเร็จทางการเรียนสูงกว่านิสิตที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่ต่ำกว่า เพราะฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมจะเป็นตัวแปรที่สำคัญที่จะกำหนดทัศนคติ แรงจูงใจ และค่านิยมด้วย

4. สภาพที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของโรงเรียนมัธยมที่นิสิตสำเร็จมา มีความสัมพันธ์ทำนองเดียวกับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกันของนิสิต เพราะสภาพแวดล้อมที่โรงเรียนมัธยมตั้งอยู่นั้น จะมีผลในการจัดหลักสูตรของโรงเรียนด้วย

และยังพบว่า ตัวแปรที่ทำนายผลสำเร็จทางการเรียนได้ดี เรียงตามลำดับได้แก่เพศของนิสิต สภาพที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของโรงเรียน ระดับความสำคัญของการตั้งเป้าหมายในวิชาการ รายได้ของครอบครัว จำนวนผลสัมฤทธิ์ที่ไม่ใช่วิชาการ บทบาทของการเลือกอาชีพในอนาคต และจำนวนเด็กในครอบครัว

ไรท์ และ บีน (Wright and Bean 1974 : 277-283) ได้ศึกษาอิทธิพลของฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมในการทำนายผลการเรียนในวิทยาลัย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตปีที่ 1 จำนวน 1,631 คน ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่ เพศ รายได้ของครอบครัว อาชีพของบิดาและการศึกษาของมารดา โดยใช้แบบสอบถามถนัดทางการเรียนคำภาษา (Verbal) และคณิตศาสตร์ และใช้เกรดเฉลี่ย ในระดับมัธยมศึกษามาเป็นตัวทำนายเกรดเฉลี่ย (GPA) ของนิสิตปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยด้วย ผลการศึกษาพบว่า

1. ในจำนวนนิสิต 1,631 คน มีนิสิต 412 คน ที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยกว่า 6,000 เหรียญ และ 1,138 คน มีมารดาที่การศึกษาค่ากว่ามัธยม (High School)
2. ตัวแปรที่แสดงสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม โดยส่วนรวมมีความสัมพันธ์ค่ากับตัวเกณฑ์ ในขณะที่ตัวแปรทางเพศมีความสัมพันธ์กับเกณฑ์เท่ากับ .186 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ .01
3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปร เพศแตกต่างกันน้อย แต่เพศชายมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่าเพศหญิง

4. รายได้ของครอบครัวเป็นตัวแทนของสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเป็นตัวทำนายที่ดีที่สุด

5. อาชีพของบิดาได้แก่ อาชีพที่ไม่ต้องใช้ทักษะ (Unskilled Worker) และ อาชีพที่ต้องใช้ทักษะ (Skilled Worker) สามารถทำนายได้ดีกว่าอาชีพที่ประกอบธุรกิจส่วนตัว (Small Business Worker) และอาชีพที่ต้องใช้วิชาชีพ (Professional)

สรุปได้ว่านิสิตที่มีฐานะ เศรษฐกิจและสังคมสูง จะสามารถประสบผลสำเร็จในการเรียนในมหาวิทยาลัยได้ดีกว่านิสิตที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำกว่า โดยมีความตรงในการทำนายของแบบสอบถามถนัดทางด้านภาษา (SAT-V) หรือทางด้านคณิตศาสตร์ (SAT-M) หรือเกรดเฉลี่ยในระดับมัธยมศึกษา (HSQ) จะเปลี่ยนแปลงไปตามฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม โดยที่ความสัมพันธ์ระหว่าง HSQ และ GPA ของนักเรียนที่มีรายได้ของบิดาน้อยกว่า 6,000 เหรียญมีค่าเท่ากับ .166 ขณะที่นักเรียนที่มีรายได้ของบิดาตั้งแต่ 14,000 เหรียญและสูงกวามีค่าสหสัมพันธ์ถึง .377

จากงานวิจัยทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอุดมศึกษา ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นพบว่ามีการวิจัยหลายด้านที่มีผลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน พอจะสรุปเป็นหัวข้อได้ดังนี้ คือ

ปัจจัยด้านตัวนักเรียน

พบว่า ปัจจัยด้านตัวนักเรียนที่มีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน ได้แก่ ปัจจัยด้านอายุ เพศ สุขภาพ น้ำหนัก สถิติการมาเรียน การเรียนซ้ำชั้น ผลการเรียนเดิม แขนงชีวิตในอนาคต ความสัมพันธ์ในหมู่เพื่อนวัยเดียวกัน และพบว่านักเรียนที่มีอายุน้อยมีแนวโน้มจะทำคะแนนได้ดีกว่านักเรียนที่มีอายุมากกว่า และเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมมีผลงานวิจัยที่ขัดแย้งกัน ได้แก่ จรุง พานิชย์ผดลินไชย (2521: 169-177) และ สถาพร ชันโค (2521 : 89-95) กล่าวว่า การเข้าร่วมกิจกรรมมีผลต่อโอกาสการเข้าศึกษาต่อซึ่งขัดแย้งกับ ประยงค์ ชูน้อย (2521 : 174-183) กล่าวคือ นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมและไม่เข้าร่วมกิจกรรม โรงเรียนได้เข้าเรียนหรือไม่แตกต่างกัน

ปัจจัยด้านครูและโรงเรียน

พบว่าคุณภาพของการจัดการศึกษาอันได้แก่ ขนาดของโรงเรียน (จำนวนครู) ประเภทของโรงเรียน อัตราส่วนนักเรียนต่อครู อายุของครู วุฒิของครู ล้วนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและยังพบว่าโรงเรียนขนาดกลางเป็นตัวอย่างกรณีที่สำคัญ และพบว่าคุณภาพการจัดการจัดการศึกษาในโรงเรียน เป็นองค์ประกอบที่มีบทบาทมากกว่าองค์ประกอบด้านนักเรียน

ปัจจัยด้านครอบครัว

การวิจัยพบว่าปัจจัยด้านฐานะ เศรษฐกิจและสังคมของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนซึ่งได้แก่ อาชีพของผู้ปกครอง กล่าวคือ นักเรียนที่เป็นบุตรพ่อค้าและข้าราชการมีแนวโน้มที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เป็นบุตรชาวนา หรือเกษตรกร นอกจากนั้นยังมีความสัมพันธ์กับการเลือกศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนด้วย คือ นักเรียนที่มีผู้ปกครองอาชีพทำนา ทำไร่ ทำสวน จะเลือกเรียนต่อสายอาชีพ มากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพค้าขาย ครู และข้าราชการอื่น ๆ และอาชีพของผู้ปกครองยังมีอิทธิพลต่อการเลือกเรียน มากกว่าครูผู้สอนอีกด้วย และเกี่ยวกับรายได้ของผู้ปกครอง พบว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้สูงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าและเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้ปานกลางและต่ำ นอกจากนี้ยังพบว่าขนาดของครอบครัวและระดับการศึกษาของบิดามารดา ล้วนมีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการศึกษาของบุตรทั้งสิ้น

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า โอกาสที่จะเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ย่อมต้องอาศัยปัจจัยต่าง ๆ รวมกัน แม้ว่าจะมีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาในลักษณะแตกต่างกันก็ตาม.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย